

یەزدان سیمای جوانی بە ژنان بەخشیوہ...بۆچی بە سەرپۆش پوختاری دەبیت بشاردریتەوہ!؟

بەشی دووہم

ئەو گۆرپانکاریانەى ئەورپۆ لە ئێراندا دەبینرین نەبەستراونەتەوہ بە رژیمة سەرکوتکەرەکەى ئەو وولاتەوہ ، بەلکو هەلقولانی شۆرشیکى نەناسراو و نادیارە کە هەر رۆژ بەرۆژ بەلەکانى دريژ دەبن و کۆمەلگا مەدەنيکەى ئێران بەردەوام بە شىوہیەکى ئاشتیخوازانە دەیانەوئى رووبەرووی ئەو رژیمة کۆنەپەرستە ببنەوہ ، دەستوورە دارپێژراوہکەى سەر بە مەلاکانى ئێران هیندە ئالۆزە مەگەر تەنہا بە پشٹیوانى هەلبژاردنیکى گشتیەوہ بتوانریت ئەو دەستوورە نەگۆرە هەلوەشیتەوہ ، ئەو هەولانەى کە محەمەد خاتمی سەرۆکى ئێرانى پيشوو دەيوست بەرپای بکات گشتى خزانە ژیر چالی خواستى مەلا توندپەرەواکانەوہ ، ئەویش لەبەر ئەوہى کە هەر بتوانن بە زۆردى ئەو وولاتە بەرپۆش بەرن و بەروبوومی ئەو وولاتە هەر بۆخویان بقۆزنەوہ. بە دريژايى ئەو هەشت سالەى حوکمرانیەوہ بە جۆرەها شىوہ دژایەتى بەو سەرۆکەو دامو دەزگاکی دەکران ، هەرچەندە بەخۆشى نەیتوانى ببیتە زەمینە خۆشکەرى هەندیک لە گۆرپانکاریە سەر بە مافە مرقایەتیەکان و گەندەلى ئیدارى سەر بە لایەنە توندپەرەوہکانیش هیندە بەهیز بوون کە بەسەر بۆچوونەکانى ئەو سەرۆکەدا زال بوون. هەر لە گەل هاتنى ئەحمەدى نەژاد بۆ سەر بەرپۆش بەرپۆش دەسەلات ، قۆناغیکى نوێ توندپەرەوى سەر لەنوئى بالى کیشنا بە سەر کۆمەلگا مەدەنيەکاندا ، هەر بۆیە مەملانئى وەدەست هینانى دەسەلاتى تازە لەو وولاتەدا هاتە بەرپاوە.

ئەو ھېزە پىشت بە نەتەو ۋە بەستەو ھى كە تەوانى لە رېنگاى سەندووقى ھەلئىژاردنەو ۋە دەسەلاتە كراو ھىە بگۆرئ، تەوانى بىروپاكانى لە نىو گىشت گەلانى ئىراندا بسەلمىنىت و بە سوودبەخش گەرايەو ۋە بۆ سەر ئەو كۆمەلە توندپەو ھى كە تەوانىان دەسەلات بگرنە دەست، تازە ئىدى ھەرگىز قەبوولى ئەو بەربلاو ھىە ناكەن كە گىشت بوارە نەتەو ھىەكانى گرتبۆو، ئەو گۆرانكارىانە ھىندە كارىگەر بوون كە بە كاو ۋە داب ونەرىت و پەپرەو ۋە ئىسلامىەكانى لە كۆمەلگادا كەم كرتبۆو، ئەو ھىش ھەر لەو كاتەو ھى كە چىن و تەوئەكانى كۆمەلگا لە پووى گۆرانكارىەكانەو ھەنگاوى درىژيان بۆ برى بوون و بە سوودمەند بۆيان گەرابۆو ۋە بەخشىنرابوون، ھەر بە بۆنەى ئەو جۆرە بەربلاو ھىە بوو كە بوو بە ھۆكارىك بۆ نەبەستەو ھى نەرىتە كۆمەلەتەكان بە خودى خۆى دىمەنە نەگۆرە سەر بە شەرىعەكانەو.

ئەو تەوئە نوئىەى كە تەوانىان دەسەلات بگرنە دەست، ھۆكەى دەگەرپتەو ۋە بۆ ئەو گرتە سىاسىانەى كە خاتەمى پۆژانە گرتارى ببون و ئىدى خۆيو دام و دەزگاكەى ئەو ماو ۋە زۆرەيان نەمابوو بىر لە چاكسازىە سەرەكىەكانى ناوخۆى كۆمەلگاى ئىران بگەنەو، لە ھەمان كاتدا گروو ھە توندپەو ھىەكان بە ھۆى بلاو كرتەو ھى پروپاگەندەى نا درووستەو، زىاتر تەوانىان بچنە ناو گرتە سەرەكىەكانى نىو نەتەو ھىەكانى ئىرانەو ۋە زىاتر سۆزىان بە و كۆمەلگايە دا كە كاتىك ئەوان حوكم بگىرپن يەكسەر دەست دەكەن بە چاكسازى و پاك سازى و ئازادى بەربلاو ھىە بۆ چىنە جىاوازەكانى گەلانى ئىرانەو.

ھەرچەندە دەستوورى ئىرانى دەبىژىت كە لەسەر ھەر ژنىك ئەركە، بە گوئىرەى نووسراو ھىەكانەو ھەستەن بە لە سەر كرتەى لەچك و چادرەو، بەلام نەرىتە نەتەو ھىەكان تەوانىبويان كە باز دەن بە سەر ھەندىك لەو نووسراوانەدا، بەو شىو ھىە خۆيان ئامادە كرتە ھەستەن بە گژ ئەو ياسا دارىژراو ھىەدا. دوا بە دواى ئەو ھى كە كۆمەلگاى ئىرانى لە پوانگەى پۆشىنى چادرە پەش باو ھىەكانى ئىرانىەو ۋە لە گەل گرىدانى ئەو چادرە بە مانئۆ پەشباو و پەساسىە باو ھىەكانى نىو دامو دەزگا حوكومىەكانەو بۆ ژنان و كچان بەستراوونەو، پۆشىنى چادرە بە پىى پۆژگار

وورده وورده بهره و كزبوون دهرپويشت و باوى پويشيني مانتو
رهنگاو رهنگهكان بو هر هه موو ژنانى ئيرانى پابه ند به
دهستوورى دينى و بو ئه وانهى كه دووره پهريزيش بوون له و
پويشينه هاتنه كايه وه دهستيان كرد به پويشيني ئه و مانتو
مؤديرنانه، ئه وهش سه ره پاي ئه وهى كه سازمانه حكوميه كان
گشتيان دژ به و جوړه گوړينه بنه چه ييه هه رده م له كارادا
بوون. بو دهرچوون له و چوارچيوه رهنگيهى كه به به پويشيني هه م
ئاهه نكيه وه گريډر ابوون، ژنانى ئيرانى به هاوكارى كارگه
درووستكراوه كانى سه ر به دوورينه وه توانيان دهرچن له
چوارچيوه يه ك رهنگى و ئيتر چادورو عه باى رهنگاو رهنگ به
دوورين دران.

ئه و بهرگه نوياننه په رهيان سه ند و به ره و بهرگيكي رهنگاو رهنگى
نه خشين قوناغى دريژى هاويشت، به دريژايى حوكم رهوانى
خاتمه ي ئه و بهرگانه زياتر به ره و سفور و قوماشى ته نك تر
داهينه رانه رووپروو كران، له هه مان كاتدا پروپاگه نده كانى
توندره وه كان پوژ به پوژ زوريان ده كرده سه ر چاكسازه كان وه
هه وليان ده دا كه له نيو كو مه لگادا به دناويان كه ن و به چينيكي دژ
به دابو نه ريته ئيسلاميه كان ناويان به رن، ئه م پوانگه يه هينده
كارىگه ر بوون تا وه كو پويشيني مانتوره مؤديرنه كانى ناو
خانه واده توندره وه كانيشى گرت ه وه. هه رچى سه به اره ت به
سه رپوشه وه بوو ده مانبيني كه هيدى هيدى ئه و پويشينه گشت
سه رى ژنانى نه ده گرت ه وه به لكو هيواش هيواش سه رو مو و
گوئييه كانيشيان به ده ركه وتن.

به لام سه ره پاي ئه وهش خو ژنان هه ر قورتار نه بوون له
نه پويشيني سه ره پووش به ته واوى. هه رچه نده دام و ده زگا
حكوميه كانى ئه حمه دى نه ژاد ده يان وويست كه نه ريتى سه ره پووشى
و چادور بو سه ر ژنان بگه ده رپنه وه، به لام به ره له ستى كردنى ژنان
روو به رووى ئه و زورداريانه په رهيان سه ند و تا ده هات مووى
سه رى ژنان زياتر ده رده كه وتن و چادوره كانيش هه ر به ره و ته نك
بوونه وه ده چوون و ره ش كردنى چاو و مو كياج كردنى ده موچاوان
به ره و پيش ده چوون، ژنان زياتر ده هاتنه نيو باخچه گشتيه كان و

گوینگرتن له موسیقای ئیرانی و عاره‌بی و بیانی هەر له زۆریدا بوون. ئه‌ورۆ که له نیو خیابانه‌کانی تاراندا هاتووچۆ ده‌که‌یت ده‌بینیت چلۆن ئه‌و باوه‌ی چادورو مانتۆیانه‌ به‌رده‌وام له‌ که‌م بوونه‌وه‌و نه‌ماندان، له‌ زۆر شویندا ده‌بینیت که‌ ئه‌و جووره‌ به‌رگانه‌ به‌ به‌رگیکی ره‌سمی ئیسلامی ناتوانیت له‌ قه‌له‌میان بده‌یت.

ئه‌و خۆپیشاندانه‌ی که‌ هه‌ندیک له‌ ژنانی ئیرانی پوه‌و پارله‌مانی ئیرانی له‌ مانگی چواری پار سالدا ئه‌نجامیان دا دژ به‌ به‌ربالاه‌وه‌یی پۆشینی به‌رگی چادور نه‌یتوانی ببیته‌ به‌ره‌ستیک بو به‌ قه‌ده‌غه‌ کردنی ئه‌و جووره‌ به‌رگانه‌ له‌ نیو خیابانه‌کاندا، هه‌رچه‌نده‌ هه‌ندیک له‌ پارله‌ماندارانی سه‌ر به‌ توندپه‌وه‌کان وه‌ک عیماده‌الدین نفروغ پشتگیری ئه‌و ژنانه‌یان کرد به‌لام نه‌بوو به‌ هۆی ئه‌وه‌ی که‌ یاسایه‌کی نوێ بو سهرپۆشین له‌و وولاته‌دا بیته‌ کایه‌وه‌. نه‌جات له‌ ووتاریکیدا جه‌ختی له‌ ئاماده‌ بوونی ژنان کرده‌وه‌ له‌ نیو یاریگه‌کانی ئیرانیدا و ئه‌و بوچوونه‌ بووبه‌ هۆی ئه‌وه‌ی که‌ گه‌لیک له‌ توندپه‌وه‌کانی سه‌ر به‌ خۆشیی به‌ دژیدا بچن و وده‌نگو سه‌مه‌ره‌یه‌کی ئیجگار زۆری له‌ نیو ریکخراوه‌ ژنه‌کانی ئیرانیدا دایه‌وه‌، تا ئه‌و کاته‌ش که‌س نه‌یده‌ویرا هه‌ستیت به‌ گوتاریکی له‌و شیوه‌یه‌ هه‌تاوه‌کو خودی خاته‌میش ویرای بوچوونی وه‌های به‌ خه‌یالدا هه‌رگیز نه‌هاتبوو.

هه‌رچه‌نده‌ رێبه‌ری گه‌وره‌ی ئیرانی هه‌ستا به‌ ده‌رکردنی بریاریک دژ به‌ بوچوونه‌کانی نه‌ژادی، به‌لام گوتنه‌که‌ی هینده‌ کاریگه‌ریبوو که‌ له‌ نیو پۆشنییرانی ئیرانیدا پۆژانه‌ قسه‌که‌ی لیک ده‌ده‌نه‌وه‌و، به‌ هۆی ئه‌و گوتنه‌وه‌ جووره‌ها باسی بنه‌ما دیموکراتیه‌کان پۆژانه‌ بو پشتگیری کردن له‌ ژنان ده‌رده‌چن و بابه‌ته‌کانیشی دینه‌ گفتوگو کردن، ئه‌ورۆ درێژێ مانتۆش ده‌ستکاری ده‌کرییت و له‌ کورتبوونه‌وه‌دایه‌ و ته‌سه‌ک ده‌بیته‌وه‌و ده‌نوسیت به‌ قه‌دی له‌شولاری جوانی کچانی تازه‌ پیگه‌یشتوه‌وه‌، هه‌روه‌ها ئه‌ورۆ درزیکێ درێژیشیان له‌ نیو ئه‌و مانتۆیه‌دا به‌ هه‌ر دوو لا ته‌نیشتیوه‌و برده‌وه‌ تا سه‌ر که‌مه‌ری ژنان ده‌روات. بو تازه‌هینانه‌وه‌ی پۆشینی مانتۆو په‌نگدانه‌وه‌ی له‌ نیو فابریکه‌

جيهانيه كان و جوانى له بهر كردنيه وه قوناعى زياتر بهره و پيش
دهروات .

بو ئه وهى ووردبوونه وه له تابلوى دهره كى ئه و مانتوييه
سهرنجراكيشى ناو جه سه دى ژنان بگريته وه وبه پشتينيكيش كه له
سهر كه مهر ده به سترىت ئيرانيه كان ده ها شيوه جوانى ئه و
به رگه يان نواندوه كه مانتو ببى به دوو به شه وه سهرنيكيان
بكه ويته سهر ووى كه مهره وه و سهره كى تريشيان ژير كه مهر
كه ويته . له م بوچوونه دا بومان ده ده كه ويته كه ميلله تى كورد هر له
سهره تاي ميژووه وه ميلله تيكي نامو بو به پوشيني ئه و جوړه
چارچيوانه وه و زياتر له وهش به شهرميان زانيوه كه ده مو چاو و
رووى ئالى خويان له خه لكاني سهر به شاروچكه كه يانه وه
بشارنه وه ، شاردنه وهى روو له كنه كوردان هر به كرده وه يه كى
شهرميان ناوبردوه ، خو هر له كوئنه وه كوردان ده لئين ئه گهر
مروقيك راستگو بيت و بوير بيت پيوستى به وه ناييت كه به
سهرپيچيك خوى بشاريته وه .

له لاي هر هه موومان خويابه كه ژنان و پياوانى كورد با هه ق
له كيگه و پرينه وهى ريواز و قارچك و كوارگ و دو مبه لاندان شان
به شانى هه قدى ئه و ئه ركانه يان به جى هيناوه ، به پاي زوربه ي
ژنانى پووناكبيرى ئه و سه ده يه ده لئين كه نكي پياوان هه ستان به
ته واوه تى سه رو گوچكه و پروويان به جامه دانى پيچ داو له
جه ماوه ريان شاردنه وه ، ئه وا ئه و كاته بلا ژنانيش چادوور و عه با
له سه ركه ن ، به و شيوه يه ده توانين بلين كه به پراستى خه ريكه
يه كسانى له نيوان ژنان و پياوان خه ريكن هاوكتيش ده بن .

بارزان شوان

060623

uvnbas@hotmail.com